

RESEARCH TRENDS IN GRADUATE THESES ON EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Ahmet Can ABBAK¹

Mehmet Akif ÖZDEMİR²

Atıf Bilgisi: Abbak, A. C. ve Özdemir, M. A. (2025). Eğitim Yönetimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Eğilimleri. *Sürekli Mesleki Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 8(1), 1-23.

Öz

Bu araştırmada, 2020–2024 yılları arasında Türkiye Ulusal Tez Merkezi'ne yüklenen eğitim yönetimi alanındaki yüksek lisans ve doktora tezlerini incelenmiştir. Bu yılların seçilmesinde, eğitim yönetimi alanında önceki dönemlere kıyasla güncel eğilimlerin, yöntemsel çeşitliliğin ve disiplinler arası yaklaşımların görünür hâle gelmesi etkili olmuştur. Çalışma alandaki eğilimleri sistematik bir biçimde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma incelemeleri, çalışmaların eğilimlerini anlamaya katkıda bulunarak gelecekteki çalışmalara rehberlik etmektedir. Bu amaçla ulusal tez merkezinden eğitim yönetimi, eğitim denetimi, eğitim ekonomisi ve eğitim politikası kelimeleri ile elde edilen tezler incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tekniğinden faydalanılmıştır. 254 yüksek lisans ve doktora tezi araştırmaya dahil edilmiştir. Elde edilen bulgular, eğitim yönetimi tezlerinin büyük oranda öğretmen odaklı yürütüldüğünü; ancak dezavantajlı grupların yeterince temsil edilmediğini ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda, lisansüstü tezlerin genelde devlet üniversitelerinde hazırlandığı, tezlerin çoğunlukla profesör unvanındaki danışmanlarla yürütüldüğü, yöntem olarak nicel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği görülmüştür. Çalışma, eğitim yönetimi alanında nitelikli ve kapsayıcı araştırmaların artırılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Dezavantajlı grupları merkeze alan çalışmalara yönelmek, sadece akademik literatürü zenginleştirmekle kalmayacak; aynı zamanda eğitimde fırsat eşitliği ilkesine de somut katkı sunacaktır. Politika yapıcılara kadınların doktora yapmalarına konusunda desteklemeleri önerilebilir.

Anahtar kelimeler: *Doküman analizi, Eğitim yönetimi, Lisansüstü tezler, Türk eğitim sistemi*

Abstract

The purpose of this research is to examine the postgraduate theses written in the field of educational administration in Türkiye between 2020-2024. Research reviews contribute to understanding the development and trends of studies and guide future studies. For this purpose, the national thesis center was scanned with the words education management, education supervision, education policy. In the research, document analysis technique was used. 254 master's and doctoral theses were included in the research. As a result of the research, it was seen that the most theses were written in 2022, most of the studies were master's theses, postgraduate theses were generally prepared at state universities, the theses were mostly carried out with advisors with the title of professor, and quantitative research methods were preferred as a method. It was understood that the studies were mostly conducted with teacher participants. It has been determined that master's theses are mostly written by women and doctoral theses are mostly written by men. Researchers may be advised to investigate special education levels as educational levels, take the opinions of parents, students and experts, and choose qualitative research method as a method. Policy makers may be advised to support women in obtaining doctorates.

Keywords: *Document analysis, educational administration, postgraduate theses, Turkish education system*

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, İngilizce Öğretmeni, canabbak@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9228-6875>

² Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim Öğretmeni, mehmet_a.ozdemir@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-6527-2603>

Gönderim Tarihi: 8.09.2025

Kabul Tarihi: 18.10.2025

Yayınlanma Tarihi: 02.12.2025

Giriş

Günümüzde eğitim yönetimi alanında yürütülen akademik araştırmalar, yalnızca teorik katkı sağlamanın ötesine geçerek eğitim uygulamalarına yön verme ve politika geliştirme süreçlerine doğrudan etki etmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'deki eğitim yönetimi yüksek lisans ve doktora tezlerinin konu dağılımı, yönetsel yönelimleri ve kapsadıkları hedef grupların incelenmesi, eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu yenilikçi yaklaşımları ve uygulamaya dönük araştırma eğilimlerini ortaya koymak açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu tür çalışmalar, özellikle eğitim paydaşlarının yeterliklerini, uygulamalı araştırma eğilimlerini ve öğretmen temelli çalışmalardaki öncelikleri irdeleyerek, eğitim süreçlerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek niteliktedir. Aynı zamanda, eğitim yönetimi alanında alanyazın sentezi niteliğinde bir haritalama sunarak, araştırmacılara, uygulayıcılara ve politika yapıcılara yol gösterici bilgiler sağlamayı hedeflemektedir.

Eğitim yönetimi alanında yayımlanan ilk eserler pozitivist bilgi kuramının ve yöntem biliminin kullanıldığı araştırmalardır (Çetin & Özdemir, 2019). Pozitivistler bilimin sadece olgularla uğraşması gerektiğini savunmuş ve değer alanını inceleme dışı bırakmıştır (Özdemir, 2019). Pozitivist bilgi kuramı ve araştırma yöntemlerine dayalı eserlerde gözlemlenebilir ve ölçüler bilir olgular araştırılmıştır. Değerler gibi öznel unsurlar bilimsel incelemenin dışında tutulmuştur (Özdemir, 2018). Son yıllarda eleştirel teori ve post modern yaklaşımlar eğitim yönetimi araştırmalarında kültürel ve etik faktörlerin yönetim süreçlerine dahil edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Post pozitivist paradigma bilginin gerekçelendirilmesi anlayışından vazgeçilmesi gerektiğini savunmaktadır (Yılmaz, 2023). Eğitim yönetimi alanında son yıllarda tezlerde görülen yönetime ilişkin değişimlerin nedeni bilginin gerekçelendirilmesi ile ilişkilidir. Eleştirel eğitim yönetimi alanında bilginin üretilmesinde hem nitel hem de nicel araştırma yöntemlerinin kaynaştırılarak bir arada kullanılması gerektiğini savunan eleştirel kuramcılar epistemolojinin de araştırma sürecine dahil edilmesi gerektiğini savunmuştur (Özdemir, 2018). Bu nedenle son yıllarda yapılan araştırmalarda nitel ve nicel verilerin bir arada kullanıldığı karma yöntem araştırmaları giderek yaygınlaşmaktadır. Pozitivist, post-pozitivist ve eleştirel yaklaşımlar; eğitim yönetimi tezlerinde benimsenen araştırma paradigmasını, kullanılan yöntemleri ve bilgiye bakış açısını belirler. Bu teorik temeller incelenerek tezlerin hangi epistemolojik zeminde konumlandığı ve alana nasıl katkı sunduğu ortaya konabilir. Böylece tezlerin yönetsel tercihlerinin, ele aldığı sorunların ve ürettiği sonuçların kuramsal arka planla uyumu daha somut biçimde değerlendirilebilir.

Türkiye'de eğitim yönetimi alanındaki lisansüstü çalışmalar Millî Eğitim Bakanlığının politikalarının belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Politikaların geliştirilmesinde bilimsel yayınlarda lisansüstü çalışmalardan faydalanılmaktadır. Ayrıca eğitim yönetimi alanı öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Alan yazına bakıldığında eğitim yönetimi alanında bilimsel bilgiye dair son gelişmeler merak konusudur. Dünyada yaşanan teknolojik ve bilimsel gelişmeler gelişen toplum ihtiyaçlarını da farklılaştırmaktadır (Abbak ve Akbaşlı, 2021). Bireylerin lisansüstü eğitim yoluyla kendilerini geliştirmeleri ve bilime katkıda bulunmaları beklenmektedir. Yükseköğretim sayesinde iş dünyası ve toplum ihtiyacı olan nitelikli araştırmacı ve teknik personele sahip olabilmektedir. Toplumun rapor ya da tez hazırlayabilen akademik çalışma yapabilen problem çözebilen özetle bilimsel araştırma yapabilen bireylere ihtiyacı bulunmaktadır. Eğitim yönetimi alanı da gerek pandemi öncesinde gerekse pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın ihtiyaç duyduğu nitelikli yöneticileri yetiştirmektedir.

Farklı disiplinlere ait alan yazın incelemelerinin son yıllarda arttığı (Abbak, 2021; Ahi & Kıldan, 2013; Aydın ve diğerleri, 2018; Karkın, 2011; Önal ve Maden, 2021) söylenebilir. Bu tür çalışmalar ilgili konuda bazı istatistikler vererek disiplinde olup biteni anlama, gelinen noktanın farkına varma, yanlış ve eksik yapılarını gösterme, gelecek çalışmalara ışık tutma konusunda araştırmacılara ve uzmanlara kılavuzluk etmektedir. Bu nedenle araştırmacılar artan oranda eğitime ilişkin konuları keşfetmeye odaklanmaktadır (Abbak & Özdemir, 2023). Alp ve Şen (2020) 2009 yılından 2018 yılına kadar yazılan lisansüstü nicel tezleri incelemiştir. Bu çalışmada çalışmalar konu, metodoloji, analiz yöntemleri ve raporlama yönünden araştırılmıştır. İnceleme sonucunda daha çok tarama deseni kullanılmıştır. Öğretmen yönetici ve öğrenciler en çok çalışılan örneklem gruplarıdır. Kayıkçı vd., (2023) Eğitim yönetimi ve teftişi alanında 2020 ve 2022 Yılları arasında yazılan toplam 57 lisansüstü tezi analiz etmiştir. Araştırma sonucunda en fazla tezin 2022 yılında yazıldığı belirlenmiştir. Bu çalışmalarda az sayıda makale ya da tez incelenmiştir. Dolayısı ile çok az sayıda soruya cevap oluşturulacak şekilde incelenmiştir. Bu araştırmada ise diğer araştırmalardan farklı olarak daha fazla soruya yanıt aranmaktadır.

Son beş yılda eğitim yönetimi alanında yürütülen araştırmalar, teorik çeşitlilik ve metodolojik zenginlikle karakterize edilmektedir. Araştırma odakları giderek daha fazla örgütsel kimlik, stratejik planlama, liderlik stilleri, okul gelişimi ve kapsayıcı eğitim yönetimi gibi alanlara yönelmektedir (Hallinger, 2021; Özdemir & Can, 2022). Bu eğilim, yalnızca okul yöneticilerinin karar alma pratiklerini değil; aynı zamanda politika belgelerinin kurumsal kültür

üzerindeki etkisini de incelemeye açmaktadır. Uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar, özellikle vizyon ve misyon ifadelerinin, kurumsal yönetim ve okul iklimi üzerindeki dönüştürücü etkisine vurgu yapmaktadır (Louis et al., 2019). Türkiye özelinde ise son dönem tez ve makalelerde, kurumların değer yönelimleri ve eğitimsel önceliklerinin çözümlemesine yönelik çalışmaların arttığı görülmektedir (Acar & Karakaya, 2023).

Araştırma eğilimlerinin izlenmesi ve gözden geçirilmesine yönelik benzer çalışmalarının Türkiye'de her beş yılda bir tekrarlanması özellikle önerilmektedir. Bu tür araştırmalar araştırmacıların yeni fikirler geliştirmelerine ve farklı amaçlar doğrultusunda çalışma yapmalarına olanak sağlayabilir. Bu araştırma ile bütüncül bir anlayış doğrultusunda, bu çalışmalardan daha etkili bir biçimde yararlanmayı sağlayacağı ve bu konuda yapılacak çalışmalara yol göstereceği düşünülmektedir. Çalışmanın alandaki boşluğu doldurması ve daha sonraki çalışmalara yön verecek olması anlamında alana katkı sağlayacağı için bu araştırma önemlidir. Alanyazında yer alan derleme çalışmaları (Ahi & Kıldan 2013; Alp & Şen, 2020; Kayıkçı vd. 2023; Önal & Maden, 2021) sınırlı sayıda tezi sınırlı sayıda temada inceleyerek alana katkı sağlarken mevcut bu araştırma 257 tezi 18 temada incelenmiş ve diğer araştırmalardan nicelik ve tema boyutu olarak farklılık göstermektedir. Bu yüzden alan yazın için önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de lisansüstü çalışmaları farklı değişkenler açısından incelemektir. Bu çalışma, eğitim yönetimi alanındaki lisansüstü çalışmaların alandaki rolünü anlaşılır hâle getirmeyi amaçlamaktadır. Böylece eğitim örgütlerine ilişkin literatüre özel bir katkı sunmaktadır. 2020 sonrası dönem, eğitim kurumlarının örgütsel işleyişinden politika geliştirme süreçlerine kadar eğitim yönetimini doğrudan etkileyen yapısal dönüşümlerle başlamıştır. Bu nedenle araştırmada, alanda güncel eğilimleri anlamaya imkân tanıyan 2020–2024 yılları özellikle tercih edilmiştir. Türkiye'de eğitim yönetimi alanında 2020 yılından 2024 yılına kadar yapılan lisansüstü tezlerin incelendiği bu araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Lisansüstü tezlerin yıllara, türlerine ve üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
2. Lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına, yazarların cinsiyetlerine ve eğitim kademelerine göre dağılımı nasıldır?
3. Lisansüstü tezleri yöntemine ve katılımcı gruplarına göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Desen

2020-2024 yılları arasında eğitim yönetimi alanında hazırlanan lisansüstü tezleri incelenmesi amacıyla bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden Doküman incelemesi deseni ile yapılmıştır. Lisansüstü tezlerden elde edilen verilerin incelenmesinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizi olgulara ilişkin belge ve materyallerin incelenmesi ile yapılan analiz yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Doküman analizi tekniği araştırmacıların zaman ve maliyet kaybı yaşamasını engelleyerek araştırmacının belgeler üzerinden araştırma yapmasına fırsat verir. Ayrıca doküman analizinde veri kaynaklarına hiçbir müdahalede bulunmadan kaynaklara ait belli özellikleri tüm gerçeklikleri ile ortaya çıkarmayı amaçlanmaktadır (Abbak, 2021). Bu çalışmada lisansüstü tezlere ilişkin bilgiler belirli kriterler doğrultusunda analize tabi tutulmuştur.

Çalışma grubu

İncelenen çalışmalara Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Veri Tabanı, veri tabanından ulaşılmıştır. Tez veri tabanında detaylı taramalar yapılmıştır. Bunun için taramada kullanılacak bazı kavramlar belirlenmiştir. “Eğitim Yönetimi” “Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı” “Eğitim Politikası Ana Bilim Dalı” Terimleri taramada kullanılmıştır. Literatürde eğitim yönetimi alanındaki lisansüstü çalışmaların büyük ölçüde yönetim, denetim, politika ve ekonomi temaları etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu nedenle tarama kapsamı bu anahtar kavramlarla sınırlandırılmıştır. Tarama sonucunda eğitim yönetimi alanında 311 yüksek lisans ve doktora tezi olduğu tespit edilmiştir. 311 tez arasından çıkarılan 57 tez; veri erişimine kapalı olması, künyesinde yıl, üniversite ya da anabilim dalı bilgisi bulunmaması, tam metne ulaşılamaması ya da incelenen değişkenlerle ilişkilendirilebilecek yeterli içerik barındırmaması nedeniyle kapsam dışı bırakılmıştır. Bu nedenle çalışma, içerik açısından değerlendirilebilir nitelikte olan 254 tez üzerinden yürütülmüştür. Tezleri incelemek amacıyla araştırmacılar tarafından yayın inceleme formu oluşturulmuştur. Bu form üzerinde lisansüstü tezler, yayın yılı, tür, üniversite danışman, araştırmacı cinsiyeti, konular gibi değişkenlere göre incelenmiştir (Büyüköztürk, 2010). Çalışmalara ait sonuçlar frekans oranları içeren tablolar, grafikler ve görsellerle sunulmuştur.

Verilerin analizi

Bu çalışmada da eğitim yönetimiyle ilgili araştırmalar taranmış analizi gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte yapılan çalışmalar; üniversite, yıl, danışman, konu, araştırmacı,

yöntem, katılımcı grup, eğitim kademesi bakımından ayrı ayrı incelenerek verilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, araştırmaya konu olan yazılı bir materyalin, belirlenen özelliklerini sayısallaştırmak için yapılan tarama türüdür (Karasar, 2003). Veriler, sistematik bir şekilde kategorilere ayrılmış, frekans ve tema analizleri gerçekleştirilmiştir.

Veri analiz sürecinin ilk aşamasında, YÖK Tez Merkezi'nden erişilen her bir tez için özel bir veri kayıt formu oluşturulmuştur. Bu form; yayın yılı, üniversite adı, danışman unvanı, tez türü (yüksek lisans/doktora), yazar cinsiyeti, eğitim kademesi, kullanılan yöntem, katılımcı grubu ve tez başlığı gibi alanları içermektedir.

Kodlama işlemi iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak yürütülmüştür:

- Araştırmacı 1: Yöntem türü, danışman unvanı, katılımcı grubu ve eğitim kademesi değişkenlerini kodlamıştır.
- Araştırmacı 2: Tez başlıklarının tematik analizi, yazar cinsiyeti, üniversite türü ve yayın yılı gibi verileri kodlamıştır.

İki araştırmacı, ilk olarak 30 tez üzerinde ön kodlama çalışması yaparak, kodlama sisteminin geçerliliğini test etmiştir. Bu süreç sonunda ortak bir kodlama çerçevesi üzerinde uzlaşılmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Araştırmacılar arası kodlama uyumunu ölçmek amacıyla Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği formül kullanılmıştır:

$$\text{Güvenirlilik} = [\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})] \times 100$$

Bağımsız kodlama sonrası yapılan karşılaştırmada, görüş birliği %88 olarak hesaplanmıştır. Bu oran, sosyal bilimlerde kabul edilen %80 eşik değerinin üzerinde olduğu için kodlama sürecinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Dahil edilme ölçütleri

- Başlığının “Eğitim Yönetimi” “Eğitim Denetimi” “Eğitim Politikası” “Eğitim Ekonomisi” anahtar kelimesini içermesi,
- Eğitim alanında yapılmış olması,
- Erişime açık olması ya da tam metnine ulaşıyor olması,
- Lisansüstü tezi olarak hazırlanmış olması,

Sınırlılıklar

Çalışmanın çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu çalışma, YÖK tez merkezindeki son 5 yılda “Eğitim Yönetimi” konusunda yayınlanan tezler ile sınırlıdır.

Etik bildirim

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bulgular

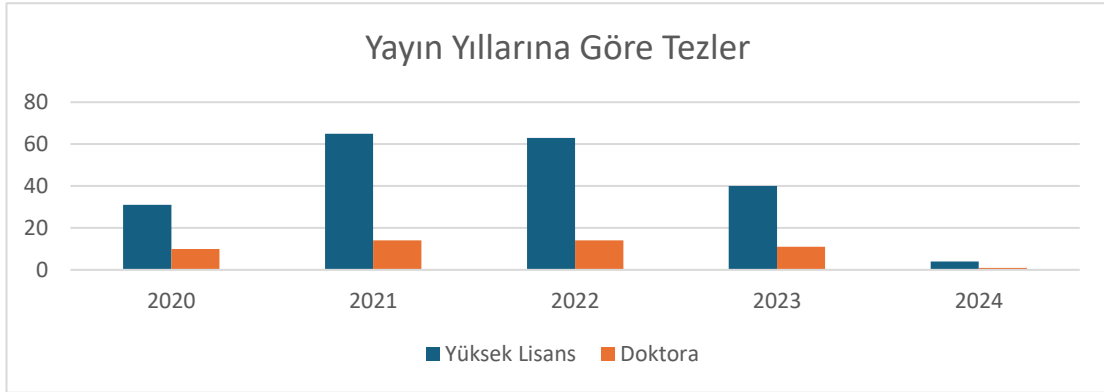
Bu bölümde eğitim yönetimi konusunda yapılmış tezlerin tür, tarih, üniversite, araştırmacı, danışman, yöntem, katılımcı grubu, eğitim kademeleri başlıkları altında incelenmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Yıllarına Göre Dağılımı

Araştırmaya dahil edilen lisansüstü tezlerin tarihine göre dağılımı Grafik 1’de yer almaktadır.

Grafik 1.

Lisansüstü Tezlerin Yayın Yılına Göre Dağılımı

Grafik 1, 2020-2024 yılları arasında eğitim yönetimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımını göstermektedir. Elde edilen bulgular, tez üretiminde 2021 ve 2022 yıllarında belirgin bir artış yaşandığını, 2023 yılında ise nispeten sınırlı bir gerileme gözlemlendiğini göstermektedir. Bu eğilim, pandemi sonrası dönemde (özellikle 2021-2022 aralığında) tez çalışmalarına yönelimin arttığını göstermektedir. COVID-19 sürecinde eğitim sisteminde yaşanan köklü dönüşümler, yönetim süreçlerini yeniden düşünme ihtiyacını doğurmuş ve bu durum akademik tez konularına da yansımıştır. Eğitim yöneticilerinin uzaktan eğitim, kriz yönetimi, dijital liderlik gibi temalarla karşı karşıya kalması, araştırmacıların eğitim

yönetimi alanına daha fazla ilgi göstermesine neden olmuştur. Bu durum, Hallinger ve Kovačević (2019)'in küresel ölçekte eğitim yönetimi araştırmalarında belirli kriz dönemlerinde artış gözlemlendiğine ilişkin bulgularıyla örtüşmektedir. Ayrıca Türkiye bağlamında Aypay (2020), son yıllarda eğitim yönetimi alanında nicel artışın yaşandığını, ancak bu artışın niteliksel çeşitlilikle desteklenmediğini belirtmektedir. Bu çalışma, söz konusu nicel artışın tezlere nasıl yansındığını tarihsel verilerle ortaya koyması açısından önemlidir. Sonuç olarak, bulgular; Türkiye’de lisansüstü araştırma kapasitesinin artmakta olduğunu, ancak bu artışın sistematik izlenmesi ve desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda, araştırma eğilimlerinin zaman içinde izlenmesi, eğitim yönetimi alanında bilimsel üretimin sürekliliği ve yönlendirilmesi açısından stratejik bir değer taşımaktadır.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayımlanan Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi ile ilgili lisansüstü tezlerin türüne ilişkin verilere Grafik 2’de yer verilmiştir.

Grafik 2:

Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Grafik, eğitim yönetimi alanında 2020-2024 yılları arasında yayımlanan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Doktora tezlerinin oranının görece düşük kalması, alanda ileri düzeyde uzmanlaşma gerektiren kuramsal ve yöntemsel derinlikli araştırmaların sınırlı sayıda üretildiğini düşündürmektedir. Bu durum, Türkiye’de yüksek lisans programlarının sayısal artış göstermesiyle de ilişkilidir. Ayrıca, doktora düzeyinde tez üretiminin daha uzun zaman alması ve danışman yeterliği gibi yapısal faktörler de bu dağılımda etkili olabilir. Literatürde benzer bulgulara ulaşan Aypay (2020), yüksek lisans tezlerinde daha çok uygulamaya dönük ve tanımlayıcı çalışmaların yer aldığını, buna karşılık doktora tezlerinin yöntemsel çeşitlilik ve derinlik açısından daha sınırlı kaldığını

ifade etmektedir. Bu bağlamda, çalışma, lisansüstü araştırmalarda niteliksel büyüme kadar nitel derinleşmeye de ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi ile ilgili lisansüstü öğretim tezlerinin üniversitelere göre dağılımına ilişkin verilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1.

Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

No.	Sıra	Üniversite Adı	f
	1.	Kırıkkale Üniversitesi	33
	2.	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	29
	3.	Yeditepe Üniversitesi	28
	4.	Gazi Üniversitesi	24
	5.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	22
	6.	Hacettepe Üniversitesi	20
	7.	Yozgat Bozok Üniversitesi	16
	8.	Marmara Üniversitesi İstanbul Sebahat Zaim Üniversitesi ortak yüksek lisans programı	11
	9.	9 Eylül Üniversitesi	5
	10.	Akdeniz Üniversitesi	4
	11.	Bahçeşehir Üniversitesi	4
	12.	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	4
	13.	Anadolu Üniversitesi	4
	14.	Mersin Üniversitesi	4
	15.	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	4
	16.	19 Mayıs Üniversitesi	4
	17.	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	3
	18.	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	3
	19.	Mardin Artuklu Üniversitesi	3
	20.	Yıldız Teknik Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi ortak yüksek lisans programı	3
	21.	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	3
	22.	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2
	23.	Başkent Üniversitesi	2
	24.	Düzce Üniversitesi	2
	25.	Gaziantep Üniversitesi	2

Tablo 1, eğitim yönetimi alanında yayınlanan tezlerin büyük bölümünün Türkiye’deki köklü ve büyük devlet üniversitelerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Özellikle Ankara, İstanbul ve İzmir merkezli üniversitelerin öne çıkması, bu kurumların akademik altyapı, danışman kadrosu ve lisansüstü program çeşitliliği bakımından sahip oldukları kurumsal

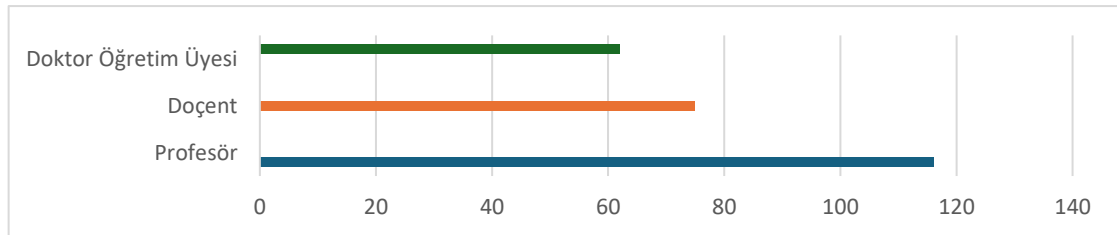
avantajlarla ilişkilidir. Bu durum, eğitim araştırmalarının merkezileştiğini ve bölgesel çeşitliliğin sınırlı kaldığını göstermektedir. Literatürde bu durum, bilgi üretiminin belli merkezlerde yoğunlaştığı ve bunun akademik tekelleşmeye yol açabileceği şeklinde ele alınmaktadır (Altbach, 2015). Türkiye özelinde Aypay (2020), büyük üniversitelerdeki danışman çeşitliliğinin araştırma konularında yönlendirici etkisi olduğunu belirtmektedir. Bu bulgular, yerel üniversitelerin araştırma üretme kapasitesinin desteklenmesi gerektiğini, aksi halde eğitim yönetimi alanında bölgesel ihtiyaçların yeterince temsil edilemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi alanında yayınlanan lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına ilişkin veriler Grafik 3'te sunulmuştur.

Grafik 3.

Lisansüstü Tezlerin Danışmanlarına İlişkin Veriler

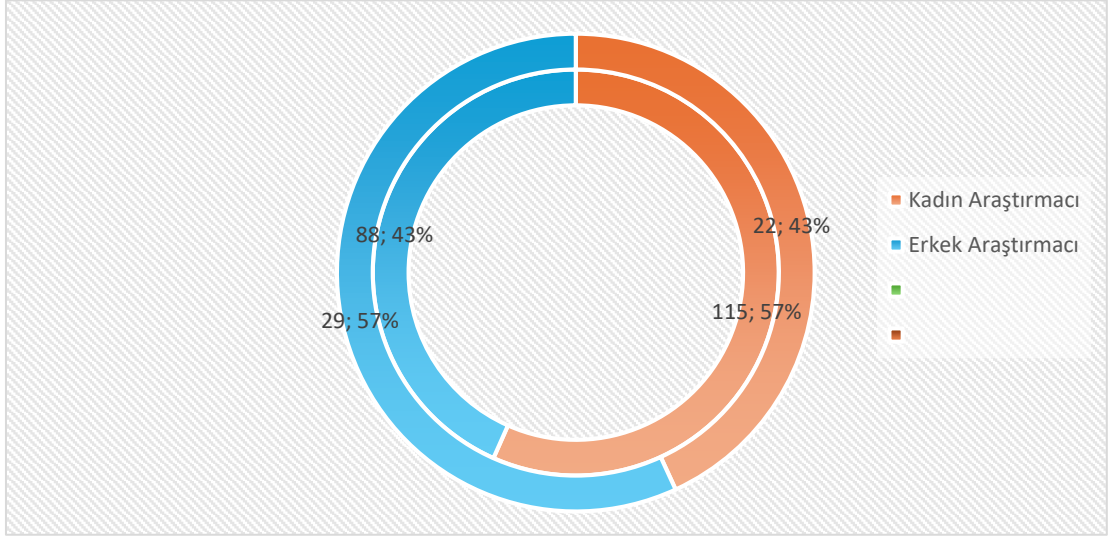
Grafikte yer alan verilere göre, eğitim yönetimi alanındaki tezlerin büyük çoğunluğu doktor unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından danışmanlık altında yürütülmüştür. Profesör unvanına sahip danışmanların oranının görece düşük kalması, lisansüstü danışmanlık yükünün büyük ölçüde doçent ve doktor öğretim üyeleri tarafından üstlenildiğini göstermektedir. Bu durum, genç akademisyenlerin araştırma üretiminde daha aktif bir rol oynadığını ortaya koymakla birlikte, danışmanlık deneyimi açısından bazı sınırlılıkları da beraberinde getirebilir. Literatürde, tez kalitesinin önemli ölçüde danışman yeterliği ve rehberlik becerileriyle ilişkili olduğu vurgulanmaktadır (Lee, 2008). Ayrıca Altbach (2015), danışman-öğrenci ilişkisinin akademik sosyalleşme ve araştırma niteliği üzerinde belirleyici olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda çalışma, lisansüstü danışmanlık süreçlerinde kıdem, deneyim ve alan uzmanlığı dağılımının daha dengeli olması gerektiğine işaret etmektedir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Yazarlarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi alanında yayınlanan lisansüstü tezlerin yazar cinsiyetlerine ilişkin veriler Grafik 4'te sunulmuştur.

Grafik 4.

Lisansüstü Tezlerin Yazarlarına İlişkin Veriler

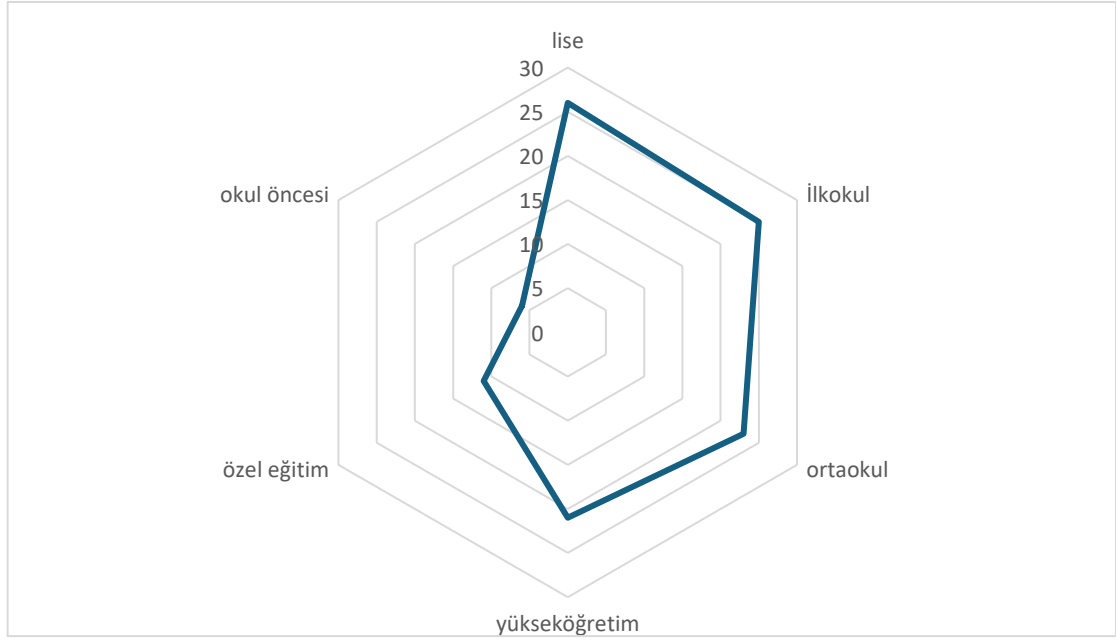

Veriler, yüksek lisans düzeyinde kadın araştırmacıların erkeklere göre daha fazla tez ürettiğini; doktora aşamasında ise erkeklerin sayısal olarak kadınları geçtiğini göstermektedir. Bu durum, lisansüstü eğitime katılımda kadınların görünürlüğünün yüksek olmasına rağmen, akademik ilerleme sürecinde erkeklerin görece avantajlı konumlandığına işaret etmektedir. Doktora düzeyindeki bu fark, toplumsal ve kurumsal engellerle ilişkilendirilebilir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Eğitim Kademesine Göre Dağılımı

Yönetimi alanında yayınlanan lisansüstü tezlerin eğitim kademesine göre dağılımı Grafik 5'te gösterilmiştir.

Grafik 5.

Grafik 5 incelendiğinde eğitim yönetimi konusunda yapılan tezlerin eğitim kademesine göre dağılımı görülmektedir. Buna göre ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim benzer düzeyde araştırmalarda yer verilmiştir. Ancak okul öncesi ve özel eğitim alanının ihmal edildiği söylenebilir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayımlanan Tezlerin Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin yöntem boyutunun değerlendirilmesine ilişkin verilere Grafik 6’te yer verilmiştir.

Grafik 6.

Grafik 6 incelendiğinde dağılım, eğitim yönetimi alanında nicel yaklaşımların belirgin biçimde ağırlık kazandığını göstermektedir. Özellikle ilişkisel tarama ve betimsel tarama desenlerinin yoğun kullanımı, araştırmacıların mevcut durum tespiti ve değişkenler arası ilişkileri incelemeye yöneldiğini ortaya koymaktadır. Nitel çalışmaların sınırlı kalması ve etnografya gibi derinlemesine yöntemlerin düşük düzeyde tercih edilmesi ise alanın yorumlayıcı boyutunun yeterince temsil edilmediğine işaret etmektedir.

Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Tezlerin Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Eğitim yönetimi alanında yayımlanan lisansüstü tezlerin çalışma gruplarına göre ilişkin veriler Grafik 7’de gösterilmiştir

Grafik 7.

Lisansüstü Tezlerin Katılımcı Gruplarına İlişkin Veriler

Grafik 7 incelendiğinde eğitim yönetimi alanında yayınlanan lisansüstü tezlerde katılımcı grup olarak en çok öğretmen ve öğretmen adayları (131) belirlenmiştir. Yönetici (35)

öğrenci (21) akademisyen (17) ve veli (10) görüşlerine ise öğretmenlere göre daha az yer verilmiştir. Görüşlerine en az yer verilen iki grup ise sığınmacılar (2) ve STK (2) temsilcileridir.

Tartışma

Bu araştırmada ulaşılan bulgular, eğitim yönetimi alanında lisansüstü tezlerin konusal ve yöntemsel olarak belirli eğilimler gösterdiğini ortaya koymaktadır. Literatürle karşılaştırıldığında, bu durum hem ulusal düzeyde yapılan önceki eğitim çalışmalarıyla hem de uluslararası meta-sentezlerle paralellik göstermektedir (Aypay, 2020; Hallinger & Kovačević, 2019). Öne çıkan temaların analizinde “liderlik”, “örgüt”, “başarı” ve “okul” gibi kavramlar etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu kavramsal yoğunluk, eğitim yönetimi alanının hâlâ “okul temelli yönetim” odağında şekillendiğini göstermektedir. Gözlemlenen bu eğilimin ardında, saha erişiminin görece kolay olması, yöneticilerin veri toplama sürecine açık oluşu ve uygulama odaklı konuların danışmanlar tarafından daha fazla desteklenmesi yatıyor olabilir. Bununla birlikte, özel eğitim, okul öncesi, bilim ve sanat merkezleri gibi daha az çalışılmış alanların görece ihmal edilmesi, gelecekteki araştırmalar açısından önemli bir boşluğa işaret etmektedir. Bu eğilimler, eğitim yönetimi bilim dalının içeriksel çeşitliliğini sınırlamakta; dolayısıyla politik ve kuramsal gelişmeleri takip eden daha yenilikçi çalışmaların sayısının artması gerektiğini göstermektedir. Alanın gelişimi açısından, yöntem çeşitliliğinin teşvik edilmesi, farklı katılımcı profillerine yer verilmesi ve bağlam-temelli araştırmalara ağırlık verilmesi, sadece akademik üretimi değil, aynı zamanda politika geliştirme süreçlerini de daha güçlü kılacaktır.

Lisansüstü çalışmaların yıllarına göre dağılımları: İncelenen araştırmalar en fazla 2021 ile 2022 yılları arasında sunulmuştur. Pandemi döneminin etkisi ile 2021-2022 yılları yüksek olabilir. Yavuz ve Toprakçı (2021) kullanılan uzaktan öğretim teknolojilerinin hem MEB’in yeterliliklerini ve hem de çalışanların bireysel yeterliliklerini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuşlardır.

Lisansüstü çalışmaların türlerine (program derecesi) göre dağılımları: İncelenen araştırmaların 203 tanesi yüksek lisans tezi 51 tanesi ise doktora tezidir. Yüksek lisans sürecinin kısa olması adayların daha fazla yüksek lisans tezi hazırlamalarına neden olmuş olabilir. Türkiye’de eğitim yönetimi doktora mezunlarına istihdamının az olması ve doktora sürecinin uzun olması adayların daha az doktora tezi hazırlanmalarına neden olmuş olabilir. Doktora kriterlerinde dil şartının bulunması bireylerin doktora başlamalarında bir engel olarak görülebilir. Karadağ ve Özdemir (2017) öğretim üyeleri ve doktora öğrencileri ile yaptığı

çalışmada doktora eğitimine başlayacak adayların sahip olması gereken yeterlikler hakkında veri toplamıştır. Buna göre doktora öğrencilerinin kişisel becerileri (iletişim becerisi, sorgulama yapabilme, yaratıcılık) ve akademik yeterlilikleri (alanla ilgili temel ilke ve kuramların bilgisi, teori ve uygulamayı bütünleştirebilme becerisi) ve başarıya ait bazı göstergelere (yabancı dil, lisans/yüksek lisans not ortalaması) sahip olması gerekmektedir.

Lisansüstü çalışmaların üniversitelere göre dağılımı: Belirlenen yıllar arasında farklı üniversitelerde hem yüksek lisans hem de doktora tezi hazırlanmıştır. Bu tezler eğitim yönetimi ana bilim dalının bulunduğu devlet ve özel üniversitelerde sunulmuştur. Bazı lisansüstü tezlerin ise devlet ve özel üniversite iş birliği ile hazırlandığı görülmüştür. Burada Ankara, İstanbul ve İzmir gibi şehirlerdeki sayının yüksek olduğu görülmektedir. Bu noktada ülkemizin doğusundaki bölge üniversiteleri desteklenebilir. Gündüz (2013) ülkemizin doğusunda işsizliğin yüksek olduğunu, bazı şehirlerin cazibe merkezi olması gerektiğini ve teşvik ve desteklerle coğrafi odaklanmanın yaşanabileceğini ifade etmiştir.

Lisansüstü çalışmaların danışmanlara göre dağılımı: lisansüstü çalışmalar incelendiğinde danışman olarak profesör, doçent ve doktora öğretim üyesi kadrolarında bulunan akademisyenlerin danışman olarak görev aldığı görülmüştür. Bazı araştırmalarda çift danışmanın görev aldığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Saltık (2020) tarafından yapılan araştırmada da Lisansüstü çalışmaların %69 profesör unvanına sahip danışmanlarca yürütülmüştür.

Lisansüstü çalışmaların yazarlara göre dağılımı: Eğitim yönetimi bilim dalı hem bayan hem de erkek adaylara ilgi gösterdiği bir alandır. Eğitim yönetimi bilim dalında hazırlanan lisansüstü çalışmalar incelendiğinde eşit düzeyde araştırmacıların tez savunduğu söylenebilir. Ayrıca kadınların doktora süreçlerine başlamalarının önündeki engel bir cam tavan sendromu olarak görülebilir. Benzer şekilde Alparslan vd., (2015) tarafından yapılan araştırmada kadın çalışanların eğitim, mesleki eğitim ve çalışma olanaklarından erkeklere göre çok daha az yararlandığı bulgulanmıştır. Bu tablo, alanın cinsiyet temsiliyeti açısından dengeli bir görünüm sunsa da, kadın araştırmacıların üst düzey akademik aşamalara erişiminde yapısal engellerin devam ettiğini ortaya koymaktadır. Nicel eşitlik, nitel fırsat eşitliğine dönüşmedikçe kadınların doktora ve sonrasındaki akademik konumlanmaları sınırlı kalabilmektedir. Bu nedenle, eğitim yönetimi alanında lisansüstü katılımın yanı sıra ilerleme ve akademik görünürlük boyutlarının da ayrıca ele alınması gerekmektedir.

Lisansüstü çalışmaların yöntemine göre dağılımı: Lisansüstü çalışmalar kullandıkları yöntem açısından incelendiğinde nicel araştırma yöntemlerinin (%50) baskın bir görüş olduğu

ortaya çıkmaktadır. Ardından nitel araştırma yöntemleri (%40) gelmektedir. Sınırlı sayıda çalışma ise karma yöntem araştırmaları tekniği (%10) ile hazırlanmıştır. Eğitim denetimi ile ilgili yapılan bir çalışmada çalışmaların yöntem açısından incelendiğinde lisansüstü çalışmalarda nicel yöntemin %90 oranında kullanıldığı ifade edilmiştir. Özdemir (2017) eğitim yönetimi alanının arkeolojik arka planını incelediği çalışmasında eğitim yönetiminin birinci evrede kendi özgün kavramsal ve kuramsal araçlarını geliştirme sorununu yaşadığını, ikinci dönemde, değer alanının eğitim yönetimi araştırmalarında inceleme dışı tutulduğunu; üçüncü dönemde ise alanın entelektüel bir çatışma sahasına dönüştüğünü ifade etmiştir. Geline nokta ise eğitim yönetimi ile ilgili hazırlanan lisansüstü araştırmalarda bu epistemik bunalımın halen yaşandığı ve bunalımın etkilerinin günümüze kadar devam ettiği genel sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, özellikle nitel ve nicel araştırma yöntemleri arasındaki kuramsal ve yöntemsel ayrışmanın tam olarak giderilememesiyle ilişkilidir. Alanda hibrit ve bütüncül yaklaşımlar yaygınlaşsa da, yöntem tercihlerinin çoğu zaman paradigma temelli bir tutarlılıktan ziyade teknik gerekçelerle yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle tezlerde kullanılan yöntemlerin, epistemolojik zeminden bağımsızlaştığı ve araştırma sorularıyla her zaman uyumlu biçimde temellendirilmediği dikkati çekmektedir.

Lisansüstü çalışmaları katılımcı gruplarına göre dağılımı: Lisansüstü çalışmalara eğitim kademelerinin her birinden öğretmen öğrenci yönetici veliler çalışmalara katılımcı grup olarak eklenmiştir. Ancak araştırmalarda uzman akademisyen ve dezavantajlı gruplar yeterince yansıtılmıştır. Benzer şekilde Koçak ve Özdemir (2019) ve Özdemir ve Abbak (2024) araştırmacıların ve eğitim liderlerinin dezavantajlı öğrencilerin yaşadığı sorunlarla mücadele edilmesi ve ortaya çıkan bu olumsuz sonuçların giderilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Lisansüstü çalışmaların eğitim kademesine göre dağılımı: İlkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kademeleri lisansüstü çalışmalarda eğitim kademesi olarak yer almaktadır. Okul öncesi ve özel eğitim alanı ise araştırmacılar tarafından pek fazla tercih edilmemektedir. Bu durum, eğitim yönetimi alanında araştırma eğilimlerinin daha çok örgütlü ve kurumsal yapılara odaklandığını göstermektedir. Okul öncesi ve özel eğitim kademelerinin sınırlı biçimde ele alınması, bu alanlarda yönetsel sorunların ya yeterince görünür olmadığını ya da araştırmacılar tarafından ikincil düzeyde konumlandırıldığını düşündürmektedir (Özdemir ve Abbak, 2024). Gelecek çalışmalarda bu kademelere yönelik odaklanmanın artırılması, eğitim yönetimi literatürünün kapsayıcılığı açısından önemli bir katkı sağlayacaktır.

Sonuç

Bu çalışma, Türkiye'de eğitim yönetimi alanında 2020-2024 yılları arasında hazırlanmış 254 lisansüstü tezin eğilimlerini analiz ederek, alanın güncel araştırma profiline ışık tutmayı amaçlamıştır. Araştırma; yöntemsel yönelimler, katılımcı profilleri ve tematik içerikler açısından kapsamlı bir çözümleme sunması bakımından, eğitim yönetimi alanında son beş yıla ilişkin en geniş ölçekli eğilim analizlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. Bulgular, tezlerin büyük oranda betimsel ve nicel yaklaşımlarla sınırlı kaldığını, katılımcı profillerinde ise öğretmenlerin yoğunlukta olduğunu ortaya koymuştur. Tematik açıdan ise özel eğitim, okul öncesi yönetimi, eğitim teknolojileri ve dezavantajlı gruplar gibi özgül konuların görece ihmal edildiği görülmüştür. Bu durum, araştırma çeşitliliğinin sınırlı kalmasına ve özgün veri üretiminin daralmasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda, çalışma üç düzeyde katkı sunmaktadır:

1. Bilimsel Katkı (Araştırmacılar ve Akademisyenler için): Bu çalışma, Türkiye'de eğitim yönetimi alanındaki son dönem lisansüstü tezlerin sistematik bir haritasını çıkararak, alan yazında bir boşluğu doldurmuştur. Özellikle nitel ve karma yöntemlerin azlığına dikkat çekerek, epistemolojik çeşitliliğin artırılması gerektiğine dair önemli bir mesaj vermektedir. Alana yeni girecek araştırmacılara konu seçiminden örneklem belirlemeye kadar somut yönelim önerileri sunmaktadır.

2. Uygulama Katkısı (Öğretmenler, Yöneticiler ve Okul Tabanlı Uygulayıcılar için): Tezlerdeki tematik örüntüler, okullardaki uygulayıcıların en çok hangi sorunlarla karşılaştığını dolaylı olarak yansıtmaktadır. Eğitimde karşılaşılan yönetsel sorunlara ilişkin saha temelli araştırmalara duyulan ihtiyacı ortaya koymakta, uygulayıcı-araştırmacı iş birliğinin önemini vurgulamaktadır.

3. Politika Katkısı (Karar Vericiler ve Kurumsal Planlayıcılar için): Tezlerdeki konusal yoğunluklar, mevcut eğitim politikalarının akademik dünyada nasıl yankı bulduğunu göstermektedir. Bu çalışma, yükseköğretim kurumlarının araştırma önceliklerini gözden geçirmesine, küçük ölçekli üniversitelere araştırma desteği verilmesine ve yeni açılacak lisansüstü programların daha dengeli yapılandırılmasına yönelik stratejik veriler sunmaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma yalnızca mevcut durumu betimlemekle kalmayıp, gelecekteki araştırma yönelimlerinin şekillenmesine rehberlik etme potansiyeline de sahiptir. Eğitim yönetimi alanında nitelikli, özgün ve etkili araştırmaların çoğalması, yalnızca akademik bilgi üretimini değil, aynı zamanda okul pratiğini ve eğitim politikalarını da olumlu yönde dönüştürecektir.

Öneriler

Araştırma bulguları doğrultusunda, eğitim yönetimi alanında yapılacak lisansüstü çalışmaların niteliğini artırmak ve alandaki çeşitliliği desteklemek amacıyla aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Araştırmacılar ve Akademisyenler İçin: Eğitim yönetimi alanında çalışan lisansüstü öğrenciler, karma yöntem ve nitel araştırma desenlerine yönelerek daha derinlemesine ve bağlamsal veriler üretebilir. Yeni konular belirlerken özellikle özel eğitim, okul öncesi yönetimi, bilim ve sanat merkezleri, dezavantajlı grupların eğitimi gibi yeterince çalışılmamış alanlara odaklanmaları önerilir. Çalışmalarda yalnızca öğretmen görüşlerine değil, veliler, öğrenciler, yöneticiler ve alan uzmanlarının da katılımına yer verilerek çok seslilik sağlanmalıdır. Tez danışmanları, öğrencilerini yöntem çeşitliliği, örneklem seçimi ve kuramsal çerçeve oluşturma konularında daha fazla yönlendirmelidir.

2. Uygulayıcılar ve Öğretmenler İçin: Eğitim yöneticileri ve öğretmenler, üniversitelerle iş birliği yaparak saha temelli araştırmaların geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Okul temelli yönetim sorunlarına yönelik eylem araştırmaları, uygulayıcıların kendi deneyimlerini veriyle desteklemelerini sağlayabilir. Mesleki gelişim kapsamında, tez veya proje tabanlı çalışmalarla sorun çözme, veri analizi ve raporlama becerilerinin geliştirilmesi teşvik edilmelidir.

3. Politika Yapıcılar İçin: Eğitim yönetimi alanında daha fazla araştırmanın yapılabilmesi için bölgesel üniversitelere teşvik ve kaynak sağlanmalıdır. Kadınların doktora programlarına katılımını destekleyecek burs, mentorluk ve esnek öğrenme modelleri geliştirilmelidir. Eğitim politikalarının oluşturulmasında, lisansüstü tezlerden elde edilen veriler daha sistematik şekilde izlenmeli ve kullanılmalıdır. Göz ardı edilen eğitim kademeleri ve özel gruplara ilişkin araştırmaların desteklenmesiyle daha kapsayıcı bir yönetim anlayışı oluşturulabilir.

Yazar Katkı Oranı

Her bir yazar, makaleye eşit oranda katkı sağlamıştır. Yazarlar, çalışmanın nihai versiyonunu gözden geçirip onaylamışlardır.

Çatışma Beyanı

Yazarlar, araştırma sürecinde hiçbir kuruluş ya da şahıs ile herhangi bir çıkar çatışması yaşamadıklarını bildirmektedir.

Kaynakça

- Abbak, A. (2021). Harita okuma ve yorumlama becerisinin incelenmesi. *Journal of Social Sciences and Education*, 4(1), 158-180. <https://doi.org/10.53047/josse.829665>
- Abbak, A. C., & Akbaşlı, S. (2021). Kurum denetim raporlarının incelenmesi (Adana ili örneği). *Journal of Human and Social Sciences*, 4(1), 230-249. <https://doi.org/10.53048/johass.860005>
- Abbak, A. C., & Özdemir, M. (2023). Liderlik yönelimi ve örgütsel özdeşleşme ilişkisinde psikolojik sözleşmenin aracı rolü: Adana ili örneği. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 985-1016. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1321709>
- Ahi, B., & Kıldan, A. O. (2013). Türkiye’de okul öncesi eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (2002-2011). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(27), 23-46.
- Alp, Ö., & Şen, S. (2020). Eğitim yönetimi ve denetimi alanında yazılan lisansüstü nicel tezlerin incelenmesi: bir sistematik derleme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 24-53. <https://doi.org/10.37217/tebd.774591>
- Alparslan, A. M., Bozkurt, Ö. Ç., & Özgöz, A. (2015). Problems of women workers and gender discrimination in organization. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Economics and Administrative Sciences Faculty*, 2(1), 66-81.
- Altbach, P. G. (2015). *Knowledge and education as international commodities: The collapse of the common good*. *International Higher Education*, (28), 2-5. <https://doi.org/10.6017/ihe.2002.28.6653>
- Aydın, A., Slevitopu, A., & Kaya, M. (2018). Sınıf yönetimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 41-56. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.-382251>
- Aypay, A. (2020). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılan doktora tezlerinin eğilimleri: 2014-2019. *Eğitim ve Bilim*, 45(203), 135-150. <https://doi.org/10.15390/EB.2020.8709>
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Yayıncılık.
- Çetin, O. U., & Özdemir, M. (2019). Postmodernizmin eğitim yönetimindeki izlerinin Fenwick English üzerinden değerlendirilmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (Jfes)*, 52(2), 547-575. <https://doi.org/10.30964/auebfd.511559>
- Debeş, G., & Şenol, H. (2023). *Öğrenmenin kapsamı ve etkileyen faktörler. Eğitimin kavramsal temelleri-8: eğitim psikolojisi*, (1. Baskı). Efe Akademi Yayınları.
- Gündüz, A. Y. (2013). Türkiye’de az gelişmiş bölgelerin kalkındırılmasında bölgesel kalkınma ajansları ve TRB1 bölgesi. *Ataturk University Journal of Economics & Administrative Sciences*, 27(2) 63 – 78.
- Hallinger, P., & Kovačević, J. (2019). A bibliometric review of research on educational administration: Science mapping the literature, 1960 to 2018. *Review of Educational Research*, 89(3), 335-369. <https://doi.org/10.3102/0034654319830380>
- Karadağ, N., & Özdemir, S. (2017). Türkiye’de doktora eğitimi sürecine ilişkin öğretim üyelerinin ve doktora öğrencilerinin görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 1(2), 267-281.

Karkın, A. M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(2). 143-149

Kaya, T. (2011). *Türk sosyolojisinin Amerikan sosyolojisiyle ilişkisi ve bu ilişkinin gelişimi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Kayıkçı, B., Utma, S., Aşkın, E., Balci, M., Ulaş, S., Eren, M., S., Yüce, S. & Orak, B., (2023). Eğitim Yönetimi ve Teftişi Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, *Tigin Analitik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 20-31.

Koçak, S., & Özdemir, M. (2019). Sosyal adalet liderliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(4), 1164-1179. DOI:[10.14687/jhs.v16i4.5871](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i4.5871)

Küçükalp, K. (2008). *Batı metafiziğinin dekonstrüksiyonuna yönelik iki yaklaşım: Heidegger ve Derrida* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.

Lee, A. (2008). How are doctoral students supervised? Concepts of doctoral research supervision. *Studies in Higher Education*, 33(3), 267-281. <https://doi.org/10.1080/03075070802049202>

Livan, H. F. (2020). Temelcilik-sonrası demokrasi teorisi üzerine notlar: birlikte-varoluş ve antagonizma. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11 (Suppl. 1), 181-208. <https://doi.org/10.36543/kauibfd.2020.ek1.009>

Öktem, Ü. (2004). David Hume ve Immanuel Kant'ın kesin bilgi anlayışı. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 44(2), 29-55.

Önal, A., & Maden, S. (2021). Türkçe eğitimi ile ilgili 2015-2019 yılları arası lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(3), 929-941. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.879623>

Özdemir, M. (2017). Eğitim yönetiminde epistemik bunalımın arkeolojisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 23(2), 281-304.

Özdemir, M. (2018). *Eğitim yönetimi alanının temelleri ve çağdaş yönelimler* (1. Baskı). Anı Yayıncılık.

Özdemir, M. A., & Abbak, A. C. (2025). Öğretmenlerin Okul Kültürü Algısı ile Kaynaştırma Öğrencilerinin Sosyal Kabulü Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 219-231. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1572797>

Özdemir, N. (2019). *Imre Lakatos'a göre bilimde nesnellik sorunu ve nesnellik anlayışı* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hitit Üniversitesi.

Saltık, İ. A. (2020). Turist rehberliği konulu ulusal lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili (1989-2018). *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 45-69.

Toraman, S. (2021). Karma yöntemler araştırması: kısa tarihi, tanımı, bakış açıları ve temel kavramlar/mixed methods research: a brief history, definitions, perspectives, and key elements. *Nitel Sosyal Bilimler*, 3(1), 1-29. <https://doi.org/10.47105/nsb.847688>

Yavuz, B., & Toprakçı, E. (2021). Covid-19 pandemisi sebebiyle okulların uzaktan öğretim yapması ile ilgili internet forumlarında paylaşılan görüşler. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 120-139.

Yıldırım, A., & Simsek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Seçkin Yayınevi.

Yılmaz, R. (2023). İdealden realiteye bilgi: bilgiye sosyal epistemolojik yaklaşımlara dair. *Felsefe Dünyası*, 1(8), 49-76. <https://doi.org/10.58634/felsefedunyasi.1373933>

Extended Abstract

In Türkiye, postgraduate studies in the field of educational administration play an important role in determining the policies of the Ministry of National Education. Scientific publications and postgraduate studies are used in the development of policies. In addition, the field of educational administration contributes to the professional development of teachers. When looking at the literature, the latest developments in scientific knowledge in the field of educational administration are a matter of curiosity. Postgraduate studies are examined within a certain framework, such studies guide researchers and experts in understanding what is happening in the discipline, realizing the point reached, showing its incorrect and deficient structures, and shedding light on future studies by providing some statistics on the relevant subject. It is particularly recommended that similar studies be repeated every five years in Türkiye to monitor and review research trends. Such studies may enable researchers to develop new ideas and work towards different goals. The aim of this research is to examine postgraduate studies in Türkiye in terms of different variables. Therefore, this study provides a special contribution to the literature on educational organizations by providing a clear understanding of the role played by postgraduate studies in educational administration. In this research, which examines postgraduate theses written in the field of educational administration in Türkiye from 2020 to 2024, the following questions were sought:

1. What is the distribution of postgraduate theses by year, type, and university?
2. What is the distribution of postgraduate theses by advisor titles, gender of authors, and education levels?
3. What is the distribution of postgraduate theses by method, participant groups?

This research was conducted with the document review design, one of the qualitative research methods, to examine the postgraduate theses prepared in the field of educational administration between the years 2020-2024. Document analysis technique was used in the examination of the data obtained from the postgraduate theses. The reviewed studies were

accessed from the Council of Higher Education (YÖK) Thesis Database database. For this purpose, some concepts to be used in the scan were determined. The terms “Educational Administration” “Educational Administration and Supervision Department” “Educational Policy Department” were used in the scan. As a result of the scan, it was determined that there were 311 master's and doctoral theses in the field of educational administration. Some of them were removed from the study because they had missing information. As a result, the research continued with 254 theses. A publication review form was created by the researchers to examine the theses. On this form, postgraduate theses were examined according to variables such as publication year, type, university advisor, researcher gender, and topics.

Some highlights were reached as a result of the research. These findings can be listed as follows. It has been observed that there is a tendency to increase in certain years and decrease in certain years in the field of educational administration between 2020 and 2024. It has been observed that the most master's theses were made in 2021. 203 of the theses related to educational administration are master's theses and 51 are doctoral theses. It is seen that master's theses are more than doctoral theses in the specified years. It is seen that 116 of the postgraduate theses were carried out under the supervision of a professor, 75 of them were carried out under the supervision of an associate professor and 62 of them were carried out under the supervision of an assistant professor. The gender density of postgraduate theses varies depending on whether they are doctoral or master's theses. When looked at proportionally, women are the majority in preparing master's theses and men are the majority in preparing doctoral theses. The distribution of theses on educational administration is seen according to the level of education. However, it can be said that the field of preschool and special education is neglected. Half of the postgraduate theses (127) adopted quantitative research methods. In 93 of the studies, qualitative research methods and in 36, mixed method research methods were preferred. In the postgraduate theses published in the field of educational administration, the most frequently used participant group was teachers and teacher candidates (131). The opinions of administrators (35), students (21), academicians (17) and parents (10) were given less space than the opinions of teachers. The two groups whose opinions were given the least space were refugees (2) and NGO representatives (2). The titles of the postgraduate theses included in the study were examined according to the word cloud. According to the findings, it is seen that the words school, education, organizational, manager, relationship, opinion, examination, according to, evaluation, between, are the most frequently used words. Based on these data, it

is seen that the studies are shaped within the framework of main themes such as education, organization, management and leadership.

It has been concluded that the postgraduate studies in educational administration in Türkiye show a quantitative positivist approach orientation in terms of method. It has been concluded that the subject of management of special education is rarely addressed in postgraduate studies in the field of educational administration in Türkiye. Determining the subject can be very complicated for researchers who will conduct postgraduate research in the field of educational administration. In this context, this study can guide researchers in terms of method, participant group and subject. Mixed method research and qualitative methods in the field of educational administration may be a relatively new approach. New technological and scientific developments in education can be brought to the education system. At this point, it can be suggested that more scientific research be conducted about educational supervision, special education, gifted and talented people, etc. It can be suggested that data be collected from supervisors, special education teachers, teachers working in science and art centers. It has been observed that a large part of the research is presented as postgraduate theses from universities called large and well-established universities. Instead, by providing support to smaller universities, education can be advanced from the local to the center.